

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 6C/150/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3509205663
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Plaskurová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2019:3509205663.16

Rozhodnutie

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom samosudkyňou JUDr. Barbarou Plaskurovou v právnej veci žalobcu: H. A. O., V., K. XX.XX.XXXX, O. W. K. V., Y. P. XXX, zast. H. U. O., K. XX.XX.XXXX, O. W. K. V., Y. P. XXX, proti žalovanému: X/ H. U. W., K. XX.XX.XXXX, O. O., Y. XX/A, U. X/ F. W., K. XX.XX.XXXX, O. O., Y. XX, o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že poručiiteľka Z. O., Y. Q., K. X.X.XXXX, K. O. Y. X, O., G. XX.X.XXXX, bola ku dňu smrti podielovou spoluvlastníčkou :

- nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísaných na LV č. XXXX ako parcela registra „D.“ č. XXXX/XX - záhrady o výmere XXX m2, parcela registra „D.“, parc. č. XXXX/XX - záhrady o výmere XX m2, záhradnej chatky súpisné č. XXXX, postavenej na parcele registra „D.“, parc. č. XXXX/XX a to v podiele X/X,

- nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísanej na LV č. XXXX ako parcela registra „D.“ č. XXXX/XX - záhrady o výmere XXXX m2 v podiele X/XXX.

II. Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov konania od žalovanej 1/ a žalovaného 2/ vo výške 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca podanou žalobou pôvodne proti žalovanej v 1/ rade a žalovanej v 2/ rade, neb. Z. O., Y. Q., žiadal súd, aby určil, že darovacia zmluva uzavretá medzi žalovanou v 1/ rade a žalovanou v 2/ rade, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť nachádzajúca sa v k.ú. W. I., zapísaná na LV č. XXXX ako parcela č. XXXX/XX - záhrada o výmere XXX m2, parcela č. XXXX/XX - záhrady o výmere XX m2 na parcele č. XXXX/XX - záhradná chatka, súp. č. XXXX, a nehnuteľnosť nachádzajúca sa v k.ú. W. I., zapísaná na LV č. XXXX ako parcela č. XXXX/XX - záhrady o výmere X.XXX m2 v podiele X/XX, je neplatná. V čase podania žaloby uviedol, že strany sporu sú spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností, t.j. nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX a nehnuteľností zapísané na LV č. XXXX. Uviedol, že v tom čase žalovaná v 2/ rade Z. O. trpí od roku 2004 duševným ochorením, ktoré nie je prechodné. Jej zdravotný stav sa postupne zhoršoval, pričom od októbra 2007 s ňou v byte býval jej syn Q. O., ktorý sa v rámci možností, nakoľko bol zamestnaný, o žalovanú v 2/ rade staral, navštevoval s ňou lekárov a dozeral na to, aby riadne užívala lieky, ktoré jej lekár predpísal, pretože sa stávalo, že v jeho neprítomnosti ich neužívala. Navyše udržiaval domácnosť. Žalovaná v 1/ rade prakticky nejavila žiaden záujem o svoju matku, tento prejavila len vtedy, keď syn nebol v byte, odvieďala matku do mesta, aby vybrala peniaze z bankomatu. Matka, Z. O., tak urobila, no do príchodu domov si na to nepamätala. Žalovaná v 1/ rade pritom mala vedomosť o jej zdravotnom stave. Tento však zneužívala vo svoj prospech v úmysle obohatiť sa bez toho, aby matke poskytla akúkoľvek pomoc alebo opateru. V roku 2009 jeho syna z bytu vyhodila, prevzala dispozičné právo na matkin sporozírový účet, ale o matku sa riadne nestará. Diktuje jej listy adresované jemu - žalobcovi a jeho synovi, necháva ich podpisovať mamou, Z. O., a keď sa on o tom s mamou rozpráva, mama si na nič nepamätá. Keď sa tam objaví jeho syn s priateľkou, tak sa ho pýta, kedy zase k nej príde bývať. Zistil, že žalovaná 1/ po dobu dvoch rokov vyberala matke, pôvodne žalovanej v 2/ rade, z účtu peniaze, presne 2.000,- Sk každý mesiac po výplate dôchodku. Poukázal na

skutočnosť, že lekár konštatoval stredne ťažkú demenciu pôvodne žalovanej v 2/ rade, jej stav graduje k horšiemu zdravotnému stavu. Vzhľadom na skutočnosť, že mal obavu z manipulácie žalovanej v 1/ rade s ich matkou, pôvodne žalovanej v 2/ rade, bol nútený podať návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Konanie bolo vedené na Okresnom súde Bratislava 3 pod č. 38Ps/6/2009-13 a Uznesením Okresného súdu Bratislava 3 zo dňa 24.08.2009 bol do konania pribratý znalec z odboru zdravotníctva, odbor psychiatria. Zo všetkých uvedených skutočností ako i správy lekára vyplýva, že žalovaná v 2/ rade nie je v celom rozsahu spôsobilá na právne úkony, ani rozpoznať dôsledky akýchkoľvek úkonov. Z internetových stránok sa dozvedel, že predmetné nehnuteľnosti v podiele 4/6 pôvodne žalovaná v 2/ rade darovala žalovanej v 1/ rade, keďže žalovaná v 2/ rade previedla celý podiel, on zostal spoluvlastníkom v podiele X/X. Stalo sa tak na základe Darovacej zmluvy podľa B. XXXX/XX. Poukázal na ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 39 Občianskeho zákonníka, § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka a záverom poukázal na tú skutočnosť, že pôvodne žalovaná v 2/ rade v čase uzavretia spornej darovacej zmluvy už niekoľko rokov nebola v celom rozsahu spôsobilá na právne úkony, nechápala zmysle svojho konania, trpí duševnou poruchou, ktorá ju robí k tomuto právnemu úkonu neschopnou, pričom je potrebné konštatovať, že podľa vyjadrenia lekára sa jedná o stav, ktorý sa bude iba zhoršovať, pretože ňou užívané lieky slúžia len na zabezpečenie aspoň základných potrieb a lekár zlepšenie stavu vylúčil.

2. Žalovaná v 1/ rade a pôvodne žalovaná v 2/ rade vo svojom vyjadrení dali súdu výhrady k zdôvodneniu predmetnej žaloby žalobcu. Uviedli, že jeho tvrdenia sa nezakladajú na pravde a sú v rozpore s dobrými mravmi. Svoje podanie doplnili podaním doručeným súdu dňa 27.11.2009. Vo svojom vyjadrení poukázali na skutočnosť, že podľa vyjadrenia odbornej lekárky - psychiatričky, pôvodne žalovanej v 2/ rade, Z. O. v roku 2004 navštívila ambulanciu lekárky v stave akútneho stresu a nie ako uvádza žalobca, že pôvodne žalovaná v 2/ rade trpí duševným ochorením. Vyslovili názor, že je to vlastná a účelová interpretácia. Dôvod, prečo u pôvodne žalovanej v 2/ rade býval syn žalobcu Q., bol iný ako žalobca uviedol. Za nehoráznú zlomyseľnosť považujú, že žalovaná v 1/rade nejavila o pôvodne žalovanú v 2/ rade záujem a že ju odvieďa do mesta za účelom výberu peňazí z bankomatu. Takzvané vyhodenie a dôvod syna žalobcu Q. z bytu matky žalobcu je podrobne zaznamenané v iných spisoch. Matkou písané listy sú formou vyjadrenia jej názoru a želaní, ktorú si zvolila, keďže zo strany syna žalobcu nebola ochota ich pochopiť, prijať a vyrovnať sa s nimi. Tvrdenia žalobcu, že matka píše, čo jej diktuje „hocikto“ a že si nepamätá na nič, je jeho účelové tvrdenie, ktorým sa snaží spochybniť akýkoľvek názor matky, ktorý odporuje jeho záujmom. Keby nechcela písať, nikto ju neprinúti k písaniu niekoľkostranových listov, v ktorých žiada vysvetlenie a vyjadruje svoje nevypočuté názory, čo je prirodzené vzhľadom na sklamanie dôvery na základe zistení. Rozhovory, ktoré žalobca vedie s matkou vo večerných hodinách od júna 2009, sú plné výčitiek a osočovania, čo matke spôsobuje stres. Žalobcom napadnutá darovacia zmluva týkajúca sa záhradky s chatkou je písomným prejavom vôle nebohého otca i žijúcej matky s odôvodnením, že žalovaná v 1/ rade, dcéra darykyne, do stavby chatky za života svojho otca investovala značnú čiastku a nie len po jeho smrti a v súlade s jeho vôľou o záhradku s príslušenstvom. Starala sa a platila všetky s tým súvisiace poplatky. Žalobca nejavil záujem ani starostlivosť, ani o financovanie predmetnej nehnuteľnosti. Mal opakovane ponúknuté vyplatenie za odkúpenie svojej zdedenej časti, a to i v priebehu dedičského konania. To, aký má matka zdravotný stav nie je dôvodom, aby neboli rešpektované jej práva a vôľa zariadiť si svoj život a opateru podľa vlastnej vôle, keďže je finančne zabezpečená, samostatná a zatiaľ sa vie o seba postarať i v tomto pokročilom veku. Pri rozhodovaní žiadajú zohľadniť všetky skutočnosti, vážne a opodstatnené dôvody rozhodnutia darykyne, vzhľadom na dlhoročné počínanie žalobcu i jeho rodiny voči osobe obdarovanej a osobe darykyne, ktorá je i napriek svojmu veku svojprávná.

3. Vzhľadom k prebiehajúcej konaniu na Okresnom súde Bratislava 3 sp. zn. 38Ps/6/2009 súd Uznesením zo dňa 27.08.2010 konanie prerušil do právoplatného rozhodnutia v tejto veci. Pôvodne žalovaná v 2/ rade zomrela dňa XX.XX.XXXX a konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony vedené na Okresnom súde Bratislava 3 pod sp. zn. 38Ps/6/2009 bolo Uznesením zo dňa 13.09.2012 zastavené. Súd pokračoval v konaní, zisťoval okruh dedičov po nebohej žalovanej v 2/ rade, pričom na Notárskom úrade X.. H. J. bolo zistené, že v prvej dedičskej skupine prichádzajú do úvahy deti poručiťky, žalovaná v 1/ rade a žalobca. Súd tak pokračoval po splnení podmienok v predmetnom konaní so žalovanou v 1/ rade a so žalobcom.

4. Podaním doručeným súdu dňa 23.05.2013 žalobca upravil petit návrhu a okruh účastníkov. Žiadal, aby súd určil, že poručiťka Z. O., Y.. Q., K.. XX.XX.XXXX, K. O. Y. X, O., G. XX.XX.XXXX, bola ku dňu

smrti podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcej sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísaný na LV č. XXXX, ako parcela č. XXXX/XX - záhrady o výmere XXX m², parcela č. XXXX/XX - záhrady vo výmere XX m², na parcele XXXX/XX záhradná chatka súp. č. XXXX, a to v podiele X/X a nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísanej na LV č. XXXX, ako parcela č. XXXX/XX - záhrady o výmere X.XXX m² v podiele X/XX. Rozšíril svoj návrh na žalovaného 2/, a to W. F., Y. W., K., K.. XX.XX.XXXX, bytom Y. XX, O.. V rámci svojho podania uviedol, že v priebehu konania žalovaná v 1/ rade, ktorá sa v dôsledku neplatnej darovacej zmluvy stala spoluvlastníčkou i podielu žalovanej v 2/ rade, darovala podiel vo výške X/X nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. W. I., zapísané na LV č. XXXX, ako parcela č. XXXX/XX - záhrady vo výmere XXX m², parcela č. XXXX/XX - záhrady o výmere XX m², na parcele č. XXXX/XX - záhradná chatka súp. č. XXXX, nehnuteľnosť nachádzajúca sa v k.ú. W. I., zapísaná na LV č. XXXX, svojmu manželovi W. F., Y. W., K., K.. XX.XX.XXXX, O. Y. XX, O.. Svoj návrh na zmenu petitu odôvodnil skutočnosťou, že žalovaná v 1/ rade sa stala spoluvlastníčkou na základe absolútne neplatnej darovacej zmluvy. Zmluva je od počiatku neplatná, a teda nemohla previesť na svojho manžela vlastníctvo, resp. svoj vlastnícky podiel na nehnuteľnostiach, ktoré jej vlastnícky nepatrili. I takýto jej úkon je absolútne neplatný. Uzavretím pôvodne darovacej zmluvy, ktorá bola absolútne neplatná, nemohli nastať jej právne účinky a zmluva sa zrušuje od počiatku (EX TUNC). V dôsledku tejto neplatnosti sa žalovaná v 1/ rade nestala vlastníčkou spoluvlastníckych podielov poručiťky, a teda nemohla a nemala aké vlastnícke právo na nadobúdateľa svojho manžela previesť, vychádzajúc zo zásady, že nikto nemôže previesť viac vlastníckych práv, ako sám vlastní. Všetky právne úkony žalovanej v 1/ rade odvodenej od absolútne neplatného právneho úkonu sú takisto neplatné. Poukázal na § 39 Občianskeho zákonníka. Zdôvodnil naliehavý právny záujem potrebou ustálenia okruhu aktív poručiťky v rámci dedičského konania. Uviedol, že bez tohto určenia neexistuje žiadny spôsob na dosiahnutie nápravy, teda, aby podiel ktorý pôvodne žalovaná 2/ neplatne darovala žalovanej 1/, táto následne z časti ďalšiemu subjektu, bol zahrnutý do súpisu aktív dedičstva. Za daných okolností nie je totiž možné priamo žalovať na plnenie ani postupovať v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka. V dôsledku uzavretia sporných zmlúv je podľa zápisu v katastri nehnuteľností vlastníčkou darovaných podielov žalovaná 1/, resp. novooznačený žalovaný 2/, v prospech ktorých svedčí zápis v katastri nehnuteľností. Pre dosiahnutie nápravy je teda len súdnym rozhodnutím možné určiť, že poručiťka bola ku dňu smrti vlastníčkou nehnuteľností, resp. sporného podielu. Bez určovacej žaloby nie je možné zahrnúť sporné podiely poručiťky do dedičstva, a teda žalobca nemá inú možnosť domôcť sa svojich práv a nárokov. V tomto smere z hľadiska splnenia podmienok určovacej žaloby, naliehavosti právneho záujmu poukázal na ustálenú súdnu prax a judikatúru, z ktorej vyplýva, že je daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, ak výsledok nemožno dosiahnuť inak a práve v rámci potreby dedičského konania je takáto žaloba nevyhnutná a jediná možná (na viac i s prihliadnutím na Zákon o katastri nehnuteľností a možnú zmenu zápisu vlastníka).

5. Uznesením sp. zn. 6C/150/2009-140 zo dňa 27.08.2013 súd pripustil, aby do konania na strane odporcu 1/ pristúpil ďalší účastník, a to v 2/ rade: W. F. Y. W., K.. XX.XX.XXXX, O. Y. XX, O.. Tiež súd pripustil zmenu petitu návrhu tak, že žalobný návrh znie: "Súd určuje, že V. Z. O., Y. Q., K.. XX.XX.XXXX, K. O. Y.D. X, O., G.. P. XX.X.XXXX, bola ku dňu smrti podielovou spoluvlastníčkou:
- nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísaná na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XX - záhrady vo výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX - záhrady vo výmere XX m², na parc. č. XXXX/XX - záhradná chatka č.s. XXXX, a to v podiele X/X-ín,
- nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísaná na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XX - záhrady vo výmere XXXX m², v podiele X/XX-ín."

6. Na pojednávaní konanom dňa 13.11.2014 sa súd pokúsil o zmier strán sporu. Následne po tomto pojednávaní, na pojednávaní konanom dňa 21.05.2015, bolo konštatované, že mimosúdne riešenie nie je možné. K zmiernu strán sporu nedošlo a strany sporu boli vypočuté. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že vo veci malo byť nariadené znalecké dokazovanie.

7. Na pojednávaní konanom dňa 20.01.2015 žalobca uviedol, že ešte za života ich rodičov, otec chcel rozdeliť rodinný majetok, pričom bol aj jemu predložený návrh závetu, kde všetky nehnuteľnosti sa mali rozdeliť na 1, avšak otec od nich chcel, aby jeho žene, to je ich matke, prispievali nejakou finančnou sumou na nájom a pod. Keďže on mal v tom čase finančné problémy, s takýmto návrhom rozdelenia nesúhlasil a už vtedy navrhoval, aby sa nehnuteľnosti B. W. I. predali. S týmto však nesúhlasila jeho sestra. Tá o záhradu mala záujem. Otec preto uvažoval, že by záhrada pripadla len jeho sestre, on však chcel, aby zohľadnili jeho náklady, ktoré investoval, napr. do kultivácie a pod. Nespochybnil, že

jeho sestra financovala záhradnú chatku. Poukázal však na skutočnosť, že išlo stále o nehnuteľnosti ich rodičov. Nepamätal si už, kedy a ako, ale cez internet zistil, že jeho sestra získala od ich mamy zvýšené podiely vo veľkosti X/X, nakoľko po otcovej smrti on sám sa stal X/X vlastníkom, ako aj jeho sestra sporných nehnuteľností z titulu dedenia. Keďže jeho matka trpela vážnou duševnou poruchou, rozhodol sa toto riešiť a podal na súd žalobu. Poukázal na skutočnosť, že prebiehajú aj iné konania, v rámci ktorých boli vypracované alebo sa vypracovávajú znalecké posudky

8. Na pojednávaní konanom dňa 20.01.2015 žalovaná 1/ uviedla, že v prvom rade sa chce venovať konaniu, vedenom na Okresnom súde Bratislava 3 pod sp. zn. 38Ps/6/2009, v ktorom bol podaný podnet zo strany jej brata na pozbavenie spôsobilosti jej matky na právne úkony. V tomto konaní prvostupňový súd urobil viaceré pochybenia a na ich odvolanie nemal byť ani vyhotovený znalecký posudok ohľadom skúmania duševného stavu ich matky. Spor skončil zastavením, ich matka zomrela. Osobne nesúhlasí s tým, že matka v čase uzatvorenia darovacích zmlúv nebola právne spôsobilá. Uviedla, že si myslí, že využila len svoje právo, a to po rozumnej úvahe, dokonca vyhľadala aj právničku JUDr. V. v Bratislave, ktorá už aj vypovedala pred bratislavským súdom. To, že jej matka bola spôsobilá na právne úkony dosvedčuje aj výsluch JUDr. V., notárky, ktorá prejednávala dedičstvo po ich otcovi. Matka počas celého tohto dedičského konania riadne komunikovala. To, že sa matka rozhodla previesť nehnuteľnosti na ňu, predpokladá, že bolo spôsobené správaním jej synovca, t.j. syna jej brata, ktorý býval u jej matky a podľa nej sa tam nevhodne správal. Okrem toho synovec si tam doviedol aj priateľku a vznikli tam zvýšené náklady za užívanie bytu, pričom tieto synovec odmietol uhrádzať. Matka chcela mať konečne pokoj a preto oslovila ju, či jej zabezpečí kludné bývanie za to, keď na ňu prevedie nehnuteľnosti, ktoré vlastní. Ona s tým súhlasila a dokonca si upravila aj pracovné povinnosti, aby sa vedela venovať potrebám matky. Podľa nej záznamy od MUDr. Š. sú skreslené a je tam aj zhoda v dátumoch, kde návštevy u MUDr. Š. sa zhodujú s termínmi z dedičského konania po otcovi, čo sa jej zdá byť podozrivé.

9. Žalovaný 2/ na pojednávaní konanom dňa 20.01.2015 uviedol, že v prvom rade poukazuje, že žiaden súd jeho svokra nezbažil spôsobilosti na právne úkony, teda má za to, že darovacia zmluva na jeho manželku je platná. Sám sa stretával so svokrou a podľa neho bola pri zmysloch. Vedela čo robí. Je pravdou, že občas zabúdala, ale jej správanie bolo primerané jej veku. Dokonca bol prekvapený, keď bol za ňou 3 dni pred smrťou, že ho spoznala. Ak by mala trpieť takou závažnou poruchou, ako je to uvedené, toto by sa zrejme nestalo. Lútuje, že svokra sa nedožila toho, aby na súde priamo vypovedala, lebo súd by si sám urobil mienku o tom, či svokra bola spôsobilá na právne úkony, či vedela reagovať na otázky a pod.

10. Podaním doručeným súdu dňa 06.05.2015, žalobca žiadal, aby súd pripustil zmenu petitu návrhu, keď pri parcele č. XXXX/XX došlo k chybe pri písaní, keď v tejto časti návrhu na úpravu petitu bol nesprávne uvedený spoluvlastnícky podiel vo výške X/XX, čo nekorešponduje so skutkovým stavom.

11. Uznesením sp. zn. 6C/150/2009-394 zo dňa 04.06.2015 súd pripustil zmenu petitu návrhu tak, žalobný návrh znie: "Súd určuje, že poručiiteľka Z. O., Y. Q., K.. X.X.XXXX, K. O. Y. X, O., G.. P. XX.X.XXXX, bola ku dňu smrti podielovou spoluvlastníčkou:

- nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísaná na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XX - záhrady vo výmere XXX m2, parc. č. XXXX/XX - záhrady vo výmere XX m2, na parc. č. XXXX/XX - záhradná chatka č.s. XXXX, a to v podiele X/X-ín,
- nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísaná na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XX - záhrady vo výmere XXXX m2 v podiele X/XXX."

12. Súd sa následne oboznámil s obsahom spisového materiálu Okresného súdu Bratislava 3 vo veci 14C/108/2009, so zápisnicami z pojednávaní realizovanými v tejto veci, pričom zistil, že v tejto veci bol Uznesením sp. zn. 14C/108/2009-261 zo dňa 28.04.2014 nariadené znalecké dokazovanie, v rámci ktorého bol ustanovený znalec Q.. P. Z.Á., V. X, O., z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, pričom úloha tohto znalca bola vymedzená tak, že znalec mal sa po oboznámení so spisovým materiálom 14C/108/2009 vyjadriť a určiť, či vzhľadom na psychický stav a diagnostikované ochorenie vedela Z. O., Y. Q.Č., pôvodne žalovaná v 2/ rade, K.. XX.XX.XXXX, G.. XX.XX.XXXX, ku dňu podpisu darovacích zmlúv dňa 06.08.2009 rozpoznať obsah týchto právnych úkonov a následky z nich plynúce. Vzhľadom k tejto skutočnosti, že vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie Okresným súdom Bratislava 3, konanie vo veci 14C/108/2009, súd Uznesením sp. zn. 6C/150/2009-396 zo dňa 05.06.2015 konanie vo veci 6C/150/2009 prerušil do zrealizovania znaleckého posudku vo veci

14C/108/2009 vedenej na Okresnom súde Bratislava 3. V tomto uznesení konštatoval, že vo veci by bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie na zodpovedanie otázky znalcom, aby znalkyňa určila, či ku dňu podpisu darovacej zmluvy uzatvorenej medzi neb. Z. O., Y. Q., K.. XX.XX.XXXX, O. O., Y. X, a odporkyňou v 1/ rade H.. U. W., Y.. O., K.. XX.XX.XXXX, O. O., Y. XX/A, t.j. ku dňu 06.08.2009, vedela Z. O., Y.. Q., pôvodne odporkyňa v 2/ rade, K.. XX.XX.XXXX, G.. XX.XX.XXXX, rozpoznať obsah tohto právneho úkonu. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 14C/108/2009 bolo zistené, že v tejto veci už Uznesením zo dňa 22.04.2014 bolo nariadené znalecké dokazovanie dňa 22.04.2014, kde úlohou znalca bude po oboznámení sa so spisovým materiálom sp. zn. 14C/108/2009 určiť, či vzhľadom na psychický stav a diagnostikované ochorenie vedela Z. O., Y.. Q., pôvodne odporkyňa v 2/ rade, K.. XX.XX.XXXX, G.. XX.XX.XXXX, ku dňu podpisu darovacích zmlúv dňa 06.08.2009 rozpoznať obsah týchto právnych úkonov a následky z nich plynúce. Konanie prerušil vzhľadom ku skutočnosti, že predmetná vec vedená na Okresnom súde Bratislava 3 pod sp. zn. 14C/108/2009 sa týkala rovnako úkonov, ktoré boli realizované pôvodne žalovanou v 2/ rade dňa 06.08.2009. Konanie bolo prerušené teda vzhľadom ku skutočnosti, že znalecké dokazovanie, ktorého výsledkom malo byť zodpovedanie otázky, ktorá bude mať význam i v konaní vo veci sp. zn. 6C/150/2009.

13. Uznesením sp. zn. 6C/150/2009-500 zo dňa 14.02.2017 súd rozhodol tak, že pokračuje v konaní sp. zn. 6C/150/2009.

14. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámil sa obsahom pripojených spisov Katastrálneho úradu v I., Správy katastra K. Q. K. B., B. XXXX/XX U. B. XXXX/XX, s podaniami žalobcu, žalovanej v 1/ rade, s podaniami pôvodne žalovanej v 2/ rade, žalovaného v 2/ rade, s dôkazmi vykonávanými na Okresnom súde Bratislava 3 v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/108/2009, so znaleckými posudkami realizovanými v konaniach Okresného súdu Bratislava 3, v konaniach sp. zn. 38Ps/6/2009, v konaní 45C/172/2013 a v konaní 14C/108/2009, ktorý znalecký posudok bol zásadný pre rozhodnutie vo veci sp. zn. 16C/150/2009, ako i s obsahom ďalšieho spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový stav:

15. Z obsahu spisu v tom čase Katastrálneho úradu v I., Správy katastra K. Q. K. B., B. XXXX/XX, súd zistil, že Z. O., pôvodne žalovaná v 2/ rade, ako darca a žalovaná v 1/ rade, ako obdarovaná uzavreli dňa 06.08.2009 darovaciu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, nachádzajúce sa v k.ú. W. I., parcely registra „D.“, evidované na katastrálnej mape č. XXXX/XX - záhrady vo výmere XXX m², parcela registra „D.“, evidovaná na katastrálnej mape č. XXXX/XX - záhrady o výmere XX m², záhradná chatka súp. č. XXXX na parcele registra „D.“, evidované na katastrálnej mape č. XXXX/XX W. príslušenstvom v podiele o veľkosti X/X a nehnuteľnosť v k.ú. W. I., vedená na LV č. XXXX, parcela registra „D.“, evidovaná na katastrálnej mape č. XXXX/XX - záhrady, o výmere XXXX m², v X/XXX. Vychádzajúc z predmetnej darovacej zmluvy tento predmet daru darkyňa pôvodne žalovaná v 2/ rade previedla na obdarovanú žalovanú v 2/ rade. Vklad bol povolený Správou katastra K. Q. K. B. dňa 14.09.2009 pod č. B. XXXX/XXXX, pričom právne účinky vkladu nastali dňa 14.09.2009.

16. Z obsahu spisu v tom čase Katastrálneho úradu v I., Správy katastra K. Q. K. B., B. XXXX/XX, súd zistil, že žalovaná v 1/ rade, ako darca a žalovaný v 2/ rade, ako obdarovaný uzavreli dňa 11.10.2009 darovaciu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. W. I., zapísané na LV č. XXXX, parcela registra „D.“, evidované na katastrálnej mape č. XXXX/XX - záhrady, vo výmere XXX m², parcela registra „D.“, evidovaná na katastrálnej mape č. XXXX/XX - záhrady, o výmere XX m², záhradná chatka súp. č. XXXX, na parcele registra „D.“, evidované na katastrálnej mape č. XXXX/XX s príslušenstvom v podiele o veľkosti X/X a nehnuteľnosť v k.ú. W. I., vedená na LV č. XXXX, parcela registra „D.“, evidovaná na katastrálnej mape č. XXXX/XX záhrady, o výmere XXXX m², v podiele o veľkosti X/XXX. Vychádzajúc z predmetnej darovacej zmluvy, tento predmet daru darkyňa pôvodne žalovaná v 2/ rade previedla na obdarovaného žalovaného v 2/ rade. Vklad bol povolený Správou katastra K. Q. K. B. dňa 14.09.2009 pod č. B. XXXX/XXXX, pričom právne účinky vkladu nastali dňa 14.09.2009.

17. Z obsahu spisu Okresného súdu Bratislava 3 sp. zn. 38Ps/6/2008, predmetom ktorého bolo konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony Z. O., K.. XX.XX.XXXX, pôvodne žalovanej v 2/ rade, súd zistil, že v tejto veci bol vypracovaný Q.. V. K., Znalecký posudok XX/XXXX dňa 25.03.2010. V závere znaleckého posudku znalkyňa konštatovala, že Z. O. trpí duševnou chorobou v

zmysle Demencie Alzheimerovho typu stredne ťažkého stupňa. V prípade demencie sa jedná o duševnú poruchu, ktorá je ireverzibilná, nemenná, trvalého rázu a v prípade menovanej vykazuje jednoznačne progredujúcu tendenciu. Demencia sa u Z. O. podľa znalkyne prejavovala výraznou poruchou kognitívnych (poznávacích) a nekognitívnych funkcií (poruchy chovania, emotivity, cyklu spánku - bdenie), čo následne podľa nej vedie k úbytku až plnej strate sebestačnosti, neschopnosti vykonávať bežnú dennú rutinu. Uvedené skutočnosti prakticky znemožňovali Z. O. samostatné fungovanie v rodine a spoločnosti. V dôsledku pokročilého štádia svojej choroby nebola schopná samostatne robiť právne úkony, posúdiť ich zmysel a význam, vystupovať pred štátnymi a správnymi orgánmi, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, hospodáriť so svojim majetkom, rozhodovať o svojej liečbe a zaoštarávať si svoje potreby a vybavovať svoje záležitosti. Znalkyňa konštatovala, ešte v čase života Z. O., že jej duševný stav si vyžaduje úplné pozbavenie na právne úkony. Konštatovala, že trpí vážnou duševnou chorobou zo skupiny atrofických demencií, aktuálne v úrovni stredne ťažkého stupňa s progredujúcim priebehom. Prognóza vývoja duševnej poruchy u nej nie je priaznivá. Jednoznačne sa predpokladá postupné plynulé zhoršovanie stavu. Vychádzajúc zo znaleckého posudku, vyšetovaná Z. O. nebola schopná zmysel konania o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony a znalkyňa v rámci toho nepovažovala za vhodné vypočúvať ju na súdnom konaní, ani jej doručovať súdne rozhodnutie.

18. V konaní 38Ps/6/2009 bola znalkyňa Q.. V. K.lová vypočutá. V plnom rozsahu sa pridriavala záverov svojho znaleckého posudku. Považovala za dominantné, že pani Z. O. bola liečená u ambulantného psychiatra pani MUDr. Š. od februára 2004. Stav bol vtedy hodnotený ako akútna reakcia na stres a dôvodom boli problémy v rodine. Bolo vypracované i psychologické vyšetrenie, ktoré už v roku 2004 ukázalo manifestný kognitívny deficit. Následne sa menovaná, pani Z. O., dostavila na psychiatrickú ambulanciu MUDr. Š. v roku 2007 pre problémy s pamäťou. V tom čase už bol stav vyšetrovanej hodnotený ako stav demencie veľkého stupňa a ordinované jej boli lieky. Napriek liečbe ochorenie pomaly progreduje a v roku 2009 bol už stav hodnotený ako Alzheimerova demencia stredne ťažkého stupňa. Za dôležitú znalkyňa považovala informáciu z D. Q., kde Z. O. v roku 2010 raz týždenne dochádzala za účelom tréningu kognitívnych funkcií. Aj v tomto zariadení bola diagnóza zhodná, teda Alzheimerova demencia stredne ťažkého stupňa a ako sa vyjadrili i pracovníci oddelenia, stav vyšetrovanej bol hodnotený ako závažný. V skupine sa objavovali problémy s ťažkou usmerniteľnosťou pacientky a s jej odbrzdenosťou v pudovej zložke. Taktiež dochádzalo k poklesu hygienického štandardu vyšetrovanej, nebola schopná samoobsluhy a jej stav vyžadoval starostlivosť inej osoby. Tento stav hodnotila pani riaditeľka MUDr. Č.. Okrem iného sa vyjadrila znalkyňa i v tom smere, že s pani O. vykonala pomerne obsiahly rozhovor, ktorý popísala v znaleckom posudku a v nadväznosti na tento konštatovala, že vyšetovaná bola odbrzdená, nálada bola nad normu, čo je už hodnotené v úrovni patológie. Poukázala na to, že pani MUDr. Š. je veľmi dobrý ambulant, pričom taktiež nemala dôvod neveriť pracovníkom zariadenia Q., pričom jej závery boli potvrdené jej vlastným pozorovaním. Za závažné tiež súd považuje jej vyhodnotenie, že u Z. O. ku dňu znaleckého vyšetrenia sa jednalo o prakticky 6 rokov prebiehajúci stav, ktorý nemal tendenciu k zlepšovaniu a naopak progredoval aj napriek adekvátnej liečbe.

19. Z Rozsudku Okresného súdu Bratislava 3 sp. zn. 45C/172/2013-342 zo dňa 12.11.2015, predmetom ktorého bolo konanie o určenie, že Ž.U. H.. U. W. nie je dedičkou zo závetu, súd určil, že H.. U. W., rod. O., K.. XX.XX.XXXX, O. Y. XXXX/XX, O., nie je dedičkou zo závetu spísaného poručiťkou Z. O. vo forme Notárskej zápisnice sp. zn. K., K., K., K. zo dňa 21.04.2010, notárom X.. X. X.. Po vykonanom dokazovaní v predmetnom konaní súd dospel k záveru v nadväznosti na zistený skutkový stav, že poručiťka Z. O. v momente spísania závetu bola postihnutá duševnou poruchou, ktorá ju na tento úkon robila neschopnou a z uvedeného dôvodu je závet absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Znalecký posudok v predmetnom konaní vypracovávala znalkyňa Q.. F. Z. pod číslom XX/XXXX.

20. Zo znaleckého posudku vypracovaného Q.. F. Z. Č.. XX/XXXX súd zistil, že znalkyňa v závere tohto znaleckého posudku konštatovala, že Z. O. v čase spísania závetu a listiny o vydedení vo forme notárskej zápisnice pod č. K., K. zo dňa 21.04.2010, trpela duševnou poruchou. Jednalo sa u nej o demenciu pri Alzheimerovej chorobe stredného stupňa. Konštatovala, že zistená duševná porucha má trvalý charakter, aj keď je u chorých možné určité kolísanie psychickej výkonnosti, striedanie prejavov oživenia emotivity, aktivity, komunikatívnosti, záujmu o okolie s ich poklesom, základná duševná porucha s poruchami intelektu, pamäti, myslenia, súdnosti, je vždy prítomná. Tak zvané lucídne intervaly, obdobia bez prítomnosti psychopatológie určujúcej konanie chorého, sa nemôžu u chorých s demenciou

vyskytnúť. Vzhľadom k svojmu duševnému stavu, pri psychickej poruche pani Z. O. nebola schopná chápať, zvážiť ani posúdiť zmysel a význam predmetného úkonu do budúcnosti, ani následky s ním spojené.

21. Znalkyňa Q.. F. Z. v konaní Okresného súdu Bratislava 3 vo veci 45C/1/2013 na pojednávaní konanom dňa 12.11.2015 uviedla, že v čase spísania závetu 21.04.2010 sa podľa zdravotnej dokumentácie jednalo u poručiťky Z. O. o duševnú poruchu, demenciu Alzheimerového typu zmiešanú, ktorá dosahovala stupeň stredne ťažkej demencie, tento diagnostický záver bol zistený opakovanými psychiatrickými vyšetreniami, pri ktorých bola zhodnotená psychopatológia zistená v jednotlivých psychických veciach a oblastiach vyšetrovanej. Testová metodika MNSP je iba doplnkové orientačné vyšetrenie, ktoré samo o sebe vôbec nie je dostačujúce k diagnostikovaniu demencie alebo jej stupňa, vždy treba hodnotiť celkové schopnosti psychického fungovania chorého, zohľadniť jeho možnosti a schopnosti, prispôsobivo sa správať jednak v prostredí, v ktorom si je istý, cíti sa bezpečne, ako aj v širšom sociálnom prostredí. Nestačí hodnotiť len samotné intelektové funkcie, ale treba analyzovať schopnosti poznávacie a vykonávacie. Tak isto treba podrobne analyzovať schopnosti súdnosti a kritickosti, kvalitu citových vzťahov a reakcií a odolnosť na psychické záťaž. Pokiaľ ide o úkony, ktoré poručiťka vykonávala za života, ako napr. vyšívanie, lúštenie krížoviek, tieto môže vykonávať aj človek so stredne ťažkým stupňom demencie. Čo sa týka vyjadrovacích schopností, tieto ako učiteľka mala zrejme na dobrej úrovni a do relatívne vysokého, automatizované tieto mohli pretrvávať v lepšej kvalite ako ostatné intelektuálne a intelektové výkony. Pri konaní Z. O. bol prítomný určitý motív a cieľ. K jeho uskutočneniu bolo potrebné vykonať jednotlivé kroky v konaní, aby pri dosiahnutí cieľa bola splnená jej cieľová predstava, ale súčasne, aby konanie bolo v konečnom dôsledku v zhode s jej pôvodnými osobnostnými, morálnymi, etickými hodnotami a citovými vzťahmi. Pani Z. O. v roku 2004 bola v psychickej záťaži po úmrtí manžela a navštívila psychiatrickú ambulanciu, kde okrem iného uviedla svoje vnútorné problémy vo vzťahu s dcérou, a vtedy ešte nebola zistená žiadna porucha v zmysle demencie. Zhoršenie psychického stavu bolo podľa zdravotnej dokumentácie v roku 2007, kedy už aj sama vnímala určité zmeny na sebe, zabúdanie, zneisťovanie, už v tomto období bolo diagnostikované podozrenie na vývin demencie. Bola liečená liekmi na podporu hlavnej pamäti, tak ako u iných pacientov. Demencia Alzheimerového typu sa vyvíja pomaly a pokiaľ by sa pridružila cievna zložka, dochádza k náhlym skokovitým zhoršeniam psychického stavu, čo signalizujú príbuzní a privedú pacienta do ambulancie. V zdravotnej dokumentácii sú záznamy, že o stave pacientky referovali príbuzní a frekvenciu vyšetrení pacienta si určuje každý ambulantný psychiater podľa vlastného zváženia. V priebehu roku 2007 a roku 2008 konštatovala ambulantná psychiatricka pomalé zhoršovanie psychického stavu v zmysle prehlbovania demencie. V roku 2008 je už záznam o stredne ťažkom stupni demencie. V roku 2009 bola odporučená do D. Q., čo je pracovisko špecializované na starostlivosť o pacientov s demenciou, ktoré nevykonáva medikamentóznou liečbu, ale špeciálne tréningové metódy na podporovanie a udržiavanie psychických funkcií, ktoré sú u chorého zachované. V D. Q. diagnostikovali stredne ťažké kognitívne poznávacie schopnosti. Ide o druhý rovnaký diagnostický záver potvrdzujúci stredne ťažkú demenciu Alzheimerového typu. Vzťahy medzi súrodencami neboli dobré. Pani O. mala neistotu, aký bude jej ďalší osud, aj keď zrejme bola informovaná, že bol podaný návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Tieto okolnosti vzbudzovali u nej neistotu, napätie, obavy a zrejme aj obavu, či bude môcť zostať v domácom prostredí, čomu nepriamo nasvedčuje jej správanie, napr. bola nerozhodná v dedičskom konaní a pri ďalších úvahách ako naložiť so svojim majetkom, napr. darovacie zmluvy a ako to býva u starších ľudí, aj u ľudí s ľahkým stupňom demencie, a toľž so stredne ťažkým stupňom demencie, sú zvýšene ovplyvniteľní a nedokážu svojimi vlastnými rozumovými schopnosťami dostatočne pochopiť a posúdiť objektívnu realitu. Je možné predpokladať, že sa priklonia k tomu zo svojich detí, ktoré jej prezentovali, že zabezpečí jej potreby a istoty, ktoré potrebovala. Širšie súvislosti svojho konania, možný dopad tohto konania na jej vlastnú budúcnosť, čo do detailov a ako aj vplyv jej konania na jej najbližšie rodinné prostredie a vzťahy detí, nebola schopná v potrebnom rozsahu pochopiť, posúdiť a predvídať. Okrem iného tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že si v záвете nezabezpečila právo doživotného bývania i napriek tomu, že notárka ju na túto skutočnosť upozorňovala.

22. Dňa 25.03.2010 bol vypracovaný Znalecký posudok Č.. XX/XXXX Q.. V. K., kde znalkyňa v závere znaleckého posudku uviedla, že vyšetrovaná trpí duševnou chorobou v zmysle Demencie Alzheimerového typu stredne ťažkého stupňa. Do času závetu 25.04.2010 sa u pani O. neudiali žiadne zmeny a uvedená demencia trvala. Demencia je duševná porucha, ktorá ak je raz prítomná je prítomná u chorého vždy, ale chorý môže krátko prechodne reagovať živšie, zdanlivo cieľavedome, ale je vždy schopný len čiastkových intelektových úkonov a nedokáže zvážiť ich dosah v konečnom dôsledku jednak

pre seba. Keby pani O. nemala duševnú poruchu, tak by si zväžila do detailov svoju sociálnu perspektívu a zabezpečila by si ju aj úradnou formou, vzhľadom na svoj zdravotný stav nebola schopná chápať zmysel a význam právneho úkonu a jeho dosah. V roku 2012 bola pani O. prijatá do nemocnice pre náhle zhoršenie celkového zdravotného stavu, ale okrem iných diagnóz je uvedená aj dehydratácia a preležaniny 2. stupňa, pričom takýto stav sa nevyvinie v priebehu 2-3 dní. Z psychiatrického hodnotenia, dcéra, ktorá jej v tomto čase zabezpečovala starostlivosť neodhadla správne jej psychické schopnosti postarať sa sama o seba v priebehu dňa. V tejto súvislosti subjektívne nahodnocovala psychické schopnosti svojej matky aj v predchádzajúcom období, kedy ich psychiatri hodnotili inak ako ona. Taktiež pri zmene ambulantného psychiatra Q.. W., táto uvádza diagnózu Demenciu pri Alzheimerovej chorobe zmiešaného typu, neuvádza však stupeň, ale podáva liečbu, ako pri demencii Alzheimerového typu. Znalčka pri svojej výpovedi poukázala na to, že tri predchádzajúce diagnostické závery od rôznych odborníkov sú zhodné. Závery realizovali Q.. Š., ambulantný psychiater, D. Q. a Q.. K.. Znalčka trvala na záveroch znaleckého posudku, v rámci ktorých odpovedala na všetky otázky súdu.

23. V konaní Okresného súdu Bratislava 3 sp. zn. 45C/172/2013 bola vypočutá ako svedkyňa aj Q.. G. Š., na ktorej zhodnosť záverov spolu so závermi Centra Q. a Q.. K., poukazovala znalčka Q.. F. Z.. Svedkyňa Q.. G. Š. bola ošetrojúcou lekárkou Z. O.. Táto na pojednávaní konanom dňa 28.10.2014 v konaní 45C/172/2013 uviedla, že pani Z. O. ju navštívila prvýkrát v psychiatrickej ambulancii na I. XX, B. O., dňa 05.02.2004 na doporučenie obvodnej lekárky Q.. S.. Prvýkrát menovanú psychiatricky riadne vyšetrila 05.02.2004 a diagnostický záver bol Akútna reakcia na stres u hypertenzívnej osobnosti. Menovaná uviedla a sťažovala sa, že v auguste 2003 jej zomrel manžel, že v decembri 2003 sa ku nej prechodne nasťahoval syn s rodinou, do dostavby domu, dcéra začala vymýšľať, nikdy sa s bratom síce neznášala, ale teraz sa z nej stala mamónarka, teraz robí veľké problémy pri dedičstve, chce tam poslať notára na spísanie majetku a podobne, ona je z toho veľmi nešťastná asi mesiac, bezmocná, zúfalá, nedokáže to pochopiť, lebo dcéra má ozaj všetko a o nič nebola ukrátená. Má strach, že bohviečo odtiaľ zoberie. Menovaná ďalej uviedla, že spí len štyri hodiny, je psychicky veľmi vyčerpaná a dokonca dcéru nepustila ani dnu, pokiaľ nezmení názor. Na základe vyjadrenia Z. O. jej odporučila dva druhy liekov Neurol na úzkosť a ukludnenie a Citalec - antidepresívum, doporučila jej aj psychologické vyšetrenie, ktoré absolvovala u V.. B. na poliklinike I., ktorá v náleze uvádza, kontakt voľný, primeraný, spontánny, bohato ventiluje problémy v rodine, orientovaná, pozornosť poruchová, v koncentrácii a penacite (hĺbkové zameranie), zdôraznila majetkové problémy v rodine, ktoré výrazne neurotizujú pacientku, aktuálne znižujú kognitívne funkcie na hranicu miernej kognitívnej poruchy. Dňa 17.02.2004 sa dostavila do jej psychiatrickej ambulancie dcéra Z. O., ktorá predostierala rodinné problémy, naliehala na prijatí, mala pocit, že jej matka je ovplyvnená bratom a ona dcéru upozornila na to, že sa nejedná o zdravotnú starostlivosť.

V období ďalších troch rokov sa pani Z. O. k nej do psychiatrickej ambulancie nedostavila.

Dňa 13.11.2007 prišla pani O. do PSA sama a udala, že si všimla, že zabúda asi jeden rok. Má dve deti, ktoré bývajú mimo, s ňou býva vnuk, ktorý dáva na ňu pozor a všimol si vnuk, že zabúda nové veci, staré si pamätá. Bola učiteľkou na strednej škole, pamätá si ešte aj latinské texty. Doma vyšiva, lúšti krížovky, časopisy nečíta, doma si niekedy uvarí, niekedy si ide kúpiť hotové jedlo blízko, lebo je trochu lenivá a opakovane znova hovorí, že zabúda a že si to všimol aj ten vnuk a uvedené zopakovala. Vzhľadom na vyšetrenie Z. O. urobila diagnostický záver podozrenie na zmiešanú demenciu s DAT (t.z. vzhľadom na to, že menovaná mala cukrovku boli príznaky demencie Alzheimerového typu). Opätovne doporučila psychologické vyšetrenie, vyšetrenie štítnej žľazy, vyšetrenie anémie cestou obvodného lekára, dala jej lieky Pyrabene 1200 mg na poruchy pamäte a doporučila kontrolu o tri týždne.

Dňa 23.11.2007 menovaná absolvovala kontrolné psychologické vyšetrenie u V.. B., kde pani O. uviedla, že zo všetkého je nešťastná, má deti a je sama, cíti sa viac sama, akoby ich ani nemala, najmä dcéra je jej problém. Vôbec na ňu nemá čas, ani nechce komunikovať, s ňou to nemá zmysel. V poslednom čase menovaná uviedla, že hodne zabúda, mala výbornú pamäť a teraz si z momentu na moment nepamätá, čo bolo. Záverom tohto vyšetrenia bola osobnosť v séniu (v starobe) redukovaná organickým procesom dementnenia s tým, že nateraz sa jedná o demenciu ľahkého stupňa najskôr v zmysle DAT v porovnaní s predchádzajúcim vyšetrením v roku 2004 so známami progresie.

Dňa 03.12.2007 prišla pani O., hovorila, že je december 2004. Po jej upozornení povedala, že sa nad tým nikdy nezamýšľala, t.j. nad tým dátumom a následne bola určená diagnóza z DAT (demencia Alzheimerového typu mierneho stupňa), doporučila jej antialzheimeriká Jasnal 5 mg 1 tabl. večer.

Dňa 28.12.2007 bol stav u menovanej nezlepšený. Bol vykonaný pohovor s dcérou, ktorú informovala, že stav pamäte je nezlepšený. Jedná sa o demenciu, ktorá progreduje, poruchy pamäte sú dlhodobejšie a nová pamäť je výrazne narušená.

Dňa 02.01.2008 vykonala pohovor s pani O. aj s jej dcérou, matka zabúdala stále viac, ale ešte sa dalo s ňou rozprávať o všeličom, aj o odborných veciach (staropamäť, ktorá vydrží u menovanej dlhšie vzhľadom na jej vzdelanie), pani O. hovorila, že je to hrozné, nepostrehla prelom rokov.

Ďalší kontakt bol 20.02.2008, to sa dostavila nevesta, ktorá hovorila, že v rodine sú problémy ohľadne dedičstva, chce dať na kataster, aby nemohla prepísať majetok, lieky podáva vnuk, kooperácia rodiny viazne, paranoidná symptomatika u pacientky narastala.

Dňa 16.04.2008 sa dostavila nevesta, ktorá uviedla, že u svokry býva jej syn asi pol roka, nakoľko sa zhoršovali poruchy pamäti a bolo nutné dozorovanie. Toho času už poruchy pamäti napriek liečbe pretrvávali. Svokra bola nedostatočne kritická k niektorým úkonom, napr. už 5 rokov sa viedlo dedičské konanie po manželovi a nie je istota, či druhá strana, dcéra pacientky, by nevyvíjala na ňu nátlak, ktorému by nemusela odolať v rámci nedostatočnej kritičnosti pri ochorení a z týchto dôvodov chceli podať podnet na súd na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony menovanej.

Dňa 16.04.2008 vydala potvrdenie pre súd, že menovaná je v psychiatrickej ambulancii liečená od roku 2004. K závažnému zhoršeniu dochádza v roku 2007, kedy je už hodnotený stav ako progredujúci dementný syndróm, nasadená aj antialzheimerová liečba. Ochorenie spôsobuje poruchu kritičnosti a úsudkových operácií menovanej, čo sa môže prejaviť na jej konaní. Ochorenie je ireverzibilné, to znamená nezvratné s tendenciou zhoršovania sa a doporučila zahájiť konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Dňa 19.05.2008 prišla pani O. na kontrolu, tejto dala kontrolný test MMSE a vyšlo 22 bodov, čo znamenalo, že u menovanej išlo o demenciu stredne ťažkého stupňa. Odvtedy brala Jasnal 10mg stále. Vzhľadom na uvedenú diagnózu mohla byť pani O. ovplyvniteľná. Uvedomuje si podpísanie právneho úkonu, ale nemusí chápať význam, nevie vyhodnotiť, či je to v prospech alebo v neprospech..

Dňa 20.07.2009 sa dostavila pacientka s dcérou, dcéra uviedla, že v rodine sú problémy. Bol tam vnuk, o ktorého starostlivosti má pochybnosti. Toho času sa o menovanú stará dcéra, vnuk je preč. Uviedla, že dozoruje užívanie liekov aspoň raz denne, vodí ju na prechádzky, komunikuje s ňou, ešte si navarí alebo jej donesie dcéra, hygienu dodržiava. Pani O. povedala, že sa cíti celkovo dobre (ide o vyjadrenie pacienta na Alzheimeru, ktorý sa vždy má dobre), pýtala sa jej, komu Q. odovzdal kľúče, lebo keď ho má, tak bude zle). Jej dcéra uviedla, že synovec nechcel odovzdať kľúče, v rodine sú problémy kvôli maminým peniazom. Urobila test MMSE vyšlo 20 bodov, demencia stredne ťažkého stupňa.

Dňa 02.03.2010 podľa vyjadrenia dcéry, mama sa ešte sama obliekala, aj si varila, chodila do Q. centra, vyšívala gobelíny a rozrušilo ju, keď mala telefonáty z bratovej strany. Vykonala test MMSE, vtedy zistila 19 bodov, stále išlo o Alzheimerovu demenciu stredne ťažkého stupňa.

Dňa 03.05.2010 žiadala dcéra urýchlene odovzdať zdravotnú kartu menovanej pacientky do jej rúk, na čo ju upozornila, že to nie je zo zákona možné, ale iba výpis zo zdravotnej dokumentácie a na záver zhrnula zdravotný stav pani O. a opis dokumentácie zaslala poštou Q.. V. Š.. Na záver uviedla, že pacientka bola u nej naposledy v ambulancii 02.03.2010, kedy absolvovala posledné vyšetrenie a liečba bola ukončená dňa 07.05.2010. Predložila súdu výpis zo zdravotnej dokumentácie a tiež dva psych. nálezy.

24. V konaní 45C/172/2013 bol vypočutý ako svedok aj H.. Q. O., ktorého výpoveď pre objasnenie skutočností týkajúcich sa pani Z. O., súd uvádza i v rámci tohto konania, uvedený svedok sa staral o pani O.. V predmetnom konaní uviedol, že keď dostal prácu v O. v októbri 2007, nasťahoval sa k pani O., ktorá mala 4-izbový byt, pričom on býval v jednej izbe. V tom čase mal priateľku. Pani O. strácala návyky, nechodila von, pozerala Komisár Rex, lúštila krížovky, vyšívala, nebola schopná si nakúpiť. Keď išla sama, namiesto základných potravín ako mlieko, maslo, čo jej napísal, priniesla pol kila parízeru a dala ho holubom. Pani O. varila stále asi tri jedlá, a to perkelt, vyprážené kura v remoske, halušky k perkeltu. Sama od seba nenavarila, on sám jej musel nachystať ingrediencie. Niekoľkokrát bol s babkou - pani O. - u doktorky Š. a doktorky S.. Chodil jej pre lieky, aj na vyšetrenia. Dal jej vždy ráno lieky, keď bol mimo O., tak jej telefonoval, aby si dala lieky, keď bola sama, tak lieky si nezobrala. Babka dobre vychádzala s jeho priateľkou J., vedela, že spolu chodia. Ku koncu roku 2009 si už J. nepamätala, až keď jej vysvetlil o koho ide, potom sa rozpamätala. Babka mala cukrovku, vodu v kolene a brala lieky na Alzheimeru. Tento zdravotný stav pretrvával asi do júna 2008. Mala priateľku - známu pani Q. - susedu, ktorá prestala ku nej chodiť a pani Q. na jeho osobný dotaz mu povedala, že babka ju obvinila, že jej ukradla perlový náhrdelník, čo sa však nestalo. Babka schovávala vankúše do skríň, mala zlatý snubný prsteň, ktorý stále schovávala, prekladala. Hľadali bankomatovú kartu, lebo ju stále schovávala. Bola zaťažovaná na psov a keď s ňou bol vonku, tak sa zastavila pri každom psíkovi a obťažovala. Postupne babka varila jedenkrát za týždeň, napr. perkelt uvarila aj na viac dní. Pozerala len televízor, lúštila krížovky, nebola schopná vyberať peniaze z bankomatu. Nespomenula si, že dala dispozičné právo pani H.. W. na výber z účtu v W. W.. Nevedela mu ani povedať, kto bol u nej na návšteve, alebo či bola s niekým. V roku 2009

začala strácať hygienické návyky, neumývala sa, protézu si nechala aj štyri dni v pohári vo vode, lieky užívala iba vtedy, keď tam bol. Mala veľmi rada psov, ale v tomto období si už nepamätala ani meno psa, ktorého mala rada. Vyjadril sa, že vie, že bola na testoch u MUDr. Š., psychiatricky. Najskôr mala 22 bodov, potom mala 21 bodov a neskôr sa počet bodov znižoval. Povedala, že stačí jej byť doma na balkóne a kŕmiť holuby. Mala niekedy depresívne stavy z rodinných problémov súvisiacich s dedičským konaním vo vzťahu k H.. W., niekedy aj vo vzťahu k jeho rodičom. Pred ním však o jeho rodičoch nikdy nehovorila zle. Bola nešťastná, že ju nechodili navštevovať sesternice. V roku 2009 išiel na dovolenku a požiadal H.. W. pred dovolenkou, aby dala babke lieky, ale skončilo to tak, že ho vyhodila z bytu babky, zobrala mu kľúče od bytu babky, fyzicky ho napadla. Podal aj trestné oznámenie, a toto bolo riešené ako priestupok. Keď sa vrátil z dovolenky babka v prítomnosti H.. W. ostro vystúpila, že ju okrádal, mala voči nemu slovné ataky. Jej správanie bolo zmenené o 180 stupňov. Keď ju neskôr navštívil asi jeden krát za mesiac, tak jej zdravotný stav sa zhoršoval, nemala zobraté lieky, mala prázdnu chladničku, bola sama v byte. Neskôr začala v byte prespávať H.. W., ale zdravotný stav pani O. sa zhoršoval. Nepamätala si ani jeho priateľku J., bola bledá, pochudnutá, strapatá, zanedbaná. Naposledy babku videl dva týždne pred jej smrťou doma, ležala, nekomunikovala. V období, keď bol u nej tam bola H.. W. a videl, ako ju babka oplula.

25. V konaní prebiehajúcom na Okresnom súde Bratislava 3 sp. zn. 14C/108/2009 bol vypracovaný znalecký posudok, pre vypracovávanie ktorého bolo konanie sp. zn. 6C/150/2009 na tunajšom súde prerušené, keď v tomto konaní sa posudzovanie týkalo právneho úkonu pani O., pôvodne žalovanej v 2/ rade, realizované v ten istý deň, ako bola realizovaná darovacia zmluva uvedená v bode 15 tohto rozsudku, ktorej platnosť ako predbežná otázka musela byť posudzovaná i v konaní vedenom na tunajšom súde, a to znalecký posudok XX/XXXX G. P. XX.XX.XXXX vypracovaný znalkyňou Q.. P. Z., D., znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria/liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria, ktorý znalkyňa vypracovala na základe podrobného preštudovania dostupnej zdravotnej dokumentácie pani Z. O. a gerontopsychiatrického zhodnotenia zdravotného stavu alebo jej v období podpísania predmetnej darovacej zmluvy, t.j. ku dňu 06.08.2009. Na základe všetkých zistených skutočností, a to i z obsahu spisu Okresného súdu Bratislava III., dospela znalkyňa k nasledujúcim záverom: posudzovaná nebohá pani Z. O. podľa dostupných informácií bola za svojho života diferencovanou osobnosťou, vysokoškolsky vzdelanou, pôsobila ako učiteľka, viedla usporiadaný rodinný život, vychovala dve žijúce deti. Nebývala chorá, až v staršom veku mala zistenú cukrovku - nastavená na tabletky a tiež vysoký tlak a problémy so srdcom. Po smrti manžela v roku 2003 reagovala neuroticky na konflikty detí a prvý krát navštívila psychiatrickú ambulanciu v roku 2004, kde už vtedy psychologička upozornila na mierny pokles kognitívneho výkonu. Ďalšie tri roky sa neliečila, až v roku 2007 opätovne navštívila ambulanciu, kde aj sama uviedla, že asi rok zabúda, najmä nové veci. Vyšetrenia viedli k diagnostickému záveru zmiešanej demencie s prevahou alzheimerovských zmien. Cca do roku 2009 bola viac pod opaterou a vplyvom syna a jeho rodiny. Od roku 2009 sa o ňu starala dcéra.

Dňa 06.08.2009 posudzovaná podpísala darovacie zmluvy, ktorými previedla svoje podiely na majetkoch na svoju dcéru, pričom ale v zmluvách nezabezpečila tzv. "vecné bremeno", povinnosť byť opatrovaná a zabezpečovaná do svojej smrti, čo sa u nej síce nepreukázalo byť u nej potrebným, ale býva obvyklou praxou pri spisovaní zmlúv u starších ľudí.

V tomto období sa už viacerí odborníci na základe ich vyšetrení zhodli na diagnóze Demencie stredne ťažkého stupňa, nebolo teda pochyb o tom, že psychické fungovanie posudzovanej bolo chorobou významne zmenené.

Je možné pripustiť, že posudzovaná v čase, keď sa hnevala na syna a jeho rodinu, bola ochotná dať všetko dcére, s ktorou sa vtedy stýkala, aby syna „vytrestala“, keď si myslela, že ju mohol obráť o peniaze. V tomto období mohla byť schopná mechanicky čítať a písať texty, ale podľa odborných nálezov pri minimálne tri roky prebiehajúcom procese demencie, nemohla byť schopná dostatočne súdneho rozhodovania a chápania dosahov a následkov svojho konania. Musíme teda spochybniť presvedčenie dcéry o „slobodnej vôli a schopnosti na kompetentné rozhodovanie o jej živote a zabezpečovanie jej potrieb“, nakoľko v dôsledku jej závažnej choroby, ktorou nepochybne trpela sa stala závislou, ovplyvniteľnou, menej sebestačnou, ale čo je podstatné, v tom čase už mala aj z klinického psychiatrického hľadiska značne redukované kognitívne, mnestické a ďalšie psychické funkcie, a teda významne obmedzenú spôsobilosť na právne úkony.

V úplnom závere znaleckého posudku znalkyňa konštatovala, že nebohá Z. O., K.. XX.XX.XXXX, G. XX.XX.XXXX, v čase podpisovania darovacích zmlúv dňa XX.XX.XXXX. V dôsledku jej závažnej duševnej choroby, a to demencie zmiešaného typu pri Alzheimerovej chorobe stredne ťažkého stupňa,

nebola schopná dostatočne rozpoznať obsah týchto právnych úkonov a ani nebola schopná posúdiť a chápať následky z nich plynúce.

26. Z odborného vyjadrenia č. XX/XXXX vypracovaného Y. Q. P. S., V., klinickým psychológom, znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých a psychológia sexuality, zo dňa 10.06.2018, ktoré bolo vypracované na základe žiadosti žalovanej v 1/ rade, ako zadávateľa, súd zo záverov odborného posúdenia zistil, že úlohou znalca bolo zodpovedať na nasledovné otázky: 1. Posúdenie produktov vlastnej tvorby p. Z. O., v rámci ktorej otázky znalec odpovedal nasledovne: znalec má k dispozícii päť produktov (listov), ktoré jej dcéra H. W. prehlásila za vlastný produkt pani Z. O.. Z dôvodov uvedených v rozbere sa znalec domnieva, že tento obraz vyplývajúci z posúdenia obsiahlejšieho písomného prejavu pani O. sa javí byť v nesúlade s obrazom osoby vytvoreným zo zdrojov psychiatrických vyšetrení vo vzťahu k stavu zmien v poznávacích funkciách, ktoré tvoria významnú súčasť posúdenia spôsobilosti k závažným rozhodnutiam (dedenie). V rámci druhej otázky, ktorá smerovala k iným zisteniam znalca, znalec uviedol, že všetky skutočnosti uviedol v odbornom vyjadrení a nič nezamlčal. V rámci tohto odborného vyjadrenia znalec uviedol, že nie je cieľom ani možnosťou tohto odborného vyjadrenia spochybňovať závery psychiatrických záverov. Je však nutné poukázať na rozpory, ktoré zo psychologického hľadiska vyvoláva existencia „listov“, ako autentických produktov skúmanej alebokej Z. O. (takto ich prezentuje jej dcéra). Analýza vlastných produktov probandov posudzovaných osôb, patrí k súčasťi diagnostiky v klinickej psychológii. Uvedomujúc si limity týchto informácií sa snaží poskytnúť opatrný náhľad na informácie takto získané. Usúdil, že je potrebné poukázať na rozpor medzi obrazom osoby Z. O. v čase okolo roku 2009 vytvorenom psychiatrickými nálezmi a obrazom, ktorý je zjavný z konzistentného písomného prejavu bez toho, aby vzbudzoval podozrenie na závažné podozrenie kognitívnych funkcií, hlavne na úrovni operácií myslenia, primeranej flexibility, schopnosti konceptualizácie, pričom nie je zjavný ani dopad organického procesu na schopnosť koncentrácie v tomto prejave vrátane grafomotoriky. Tiež uviedol, čo súd považuje za dôležité, „keďže ďalšie informácie nemáme k dispozícii a asi mať ani nebudeme, ostáva na rozhodnutí súdu, akým spôsobom zohľadní tento rozpor“.

27. V čase podania žaloby i v čase, kedy žalobca upravil petit určovacej žaloby bol v platnosti Občiansky súdny poriadok.

28. Podľa § 80 písmeno c) Občianskeho súdneho poriadku v platnom čase začatia konania a pripustenia zmeny petitu návrhu, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

29. V priebehu konania nadobudol platnosť Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p)

30. Podľa § 470 ods. 1 C.s.p.; ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

31. Podľa § 470 ods. C.s.p.; právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

32. Podľa § 137 C.s.p.; žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

33. Podľa § 37 ods. 1 Zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka; právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

34. Podľa § 38 ods. 1, 2 Zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka; neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

35. V predmetnom konaní sa žalobca podanou žalobou pôvodne domáhal určenia neplatnosti darovacích zmlúv, podaním doručeným súdu dňa 23.05.2013 upravil petit návrhu a okruh účastníkov a domáhal sa určenia, že poručiiteľka Z. O., Y. Q., K. XX.XX.XXXX, G. P. XX.XX.XXXX, bola ku dňu smrti podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísaných na LV č. XXXX a na LV č. XXXX.

36. Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby podľa § 80 písm. c., v súčasnosti § 137 písm. c/ je zistenie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a vecná legitímácia. Predpokladom naliehavého právneho záujmu na určení je, aby právo žalobcu bolo bez tohto určenia ohrozené, alebo keby sa bez tohto určenia jeho postavenie stalo neistým, prípadne by žalobca bol vystavený konkrétnej ujme. Určovacia žaloba je preventívneho charakteru aj na mieste tam, kde bez nej nemožno eliminovať stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu ako zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. Naliehavý právny záujem je takým záujmom, ktorý má dostatočnú intenzitu. Prejavuje sa to, že určovací rozsudok bude pre žalobcu podstatným spôsobom užitočný.

37. V danom prípade je súd toho názoru, že žalobca osvedčil naliehavý právny záujem a je daná v predmetnej veci i vecná legitímácia strán sporu. Pôvodne žalovaná v 2/ rade zomrela a v súčasnej dobe nie je možné prejednať po tejto dedičstvo k spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnostiach, ktoré boli opakovane predmetom prevodu Darovacích zmlúv, a to Darovacej zmluvy uzavretej dňa 6.8.2009, kde účastníkmi darovacej zmluvy ako darca bola Z. O. (pôvodne žalovaná v 2/ rade) a ako obdarovaná H.. U. W. (žalovaná v 1/ rade) a následne Darovacej zmluvy zo dňa 11.10.2009, kde účastníkmi predmetnej zmluvy bola žalovaná 1/ ako darca a v súčasnosti žalovaný 2/ ako obdarovaný. Žalobca a žalovaná 1/, t.j. obaja, sú zákonnými dedičmi poručiiteľky Z. O. (pôvodne žalovanej v 2/ rade), pričom bez požadovaného určenia žalobcom by nebolo možné v rámci dedičského konania po neb. Z. O. dedičstvo prejednať. Dedičstvo po nebohej poručiiteľke pôvodne žalovanej 2/ bude možné prejednať až po požadovanom určení. Vzhľadom k uvedenému, súd je toho názoru, že v danom prípade je daná existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

38. Po vykonanom dokazovaní bolo preukázané a nebolo sporné, že poručiiteľka Z. O., ako darca, uzavrela so žalovanou v 1/ rade ako obdarovanou Darovaciu zmluvu dňa 6.8.2009, predmetom prevodu ktorej boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, nachádzajúce sa v k.ú. W. I., parcely registra „D.“, evidované na katastrálnej mape č. XXXX/XX - záhrady, vo výmere XXX m², parcela registra „D.“, evidovaná na katastrálnej mape č. XXXX/XX - záhrady, o výmere XX m², záhradná chatka súp. č. XXXX, na parcele registra „D.“ evidované na katastrálnej mape č. XXXX/XX s príslušenstvom v podiele o veľkosti X/X a nehnuteľnosť v k.ú. W. I., vedená na LV č. XXXX, parcela registra „D.“, evidovaná na katastrálnej mape č. XXXX/XX záhrady, o výmere XXXX m², v X/XXX.

39. Tiež po vykonanom dokazovaní bolo preukázané a nebolo sporné, že žalovaná v 1/ rade ako darca uzavrela so žalovaným 2/ ako obdarovaným dňa 11.10.2009 Darovaciu zmluvu, predmetom prevodu ktorej boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. W. I., zapísané na LV č. XXXX, parcela registra „D.“, evidované na katastrálnej mape č. XXXX/XX - záhrady, vo výmere XXX m², parcela registra „D.“, evidovaná na katastrálnej mape č. XXXX/XX - záhrady, o výmere XX m², záhradná chatka súp. č. XXXX, na parcele registra „D.“, evidované na katastrálnej mape č. XXXX/XX s príslušenstvom v podiele o veľkosti X/X a nehnuteľnosť v k.ú. W. I., vedená na LV č. XXXX, parcela registra „D.“, evidovaná na katastrálnej mape č. XXXX/XX záhrady, o výmere XXXX m², v podiele o veľkosti X/XXX.

40. Vychádzajúc z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 38Ps 6/2009, v rámci ktorej veci sa viedlo konanie o pozbavení spôsobilosti nebohej Z. O., pôvodne žalovanej 2/, je zrejmé, že Z. O. nebola pozbavená spôsobilosti na právne úkony. V predmetnej veci bol vypracovaný Znalecký posudok XX/XXXX znalkyňou Q.. V. K. dňa 25.3.2010. Okresný súd Bratislava III. Rozsudkom 38Ps 6/2009-269 zo dňa 10. novembra 2011 obmedzil vyšetrovanú Z. O. k spôsobilosti na právne úkony, ktorými by sa zaväzovala k akýmkoľvek materiálным, finančným, či iným plneniam a uzatvorením zmlúv v uvedenom rozsahu. Súčasne ustanovil opatrovníčku v osobe H.. U. W.. Rozsudok bol napadnutý

odvolaním a Krajský súd v Bratislave Uznesením sp. zn. 11CoP 113/2012-319 zo dňa 20.8.2012 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom ku skutočnosti, že Z. O. - v tomto konaní vyšetrovaná dňa 16.8.2012 zomrela, súd konanie o spôsobilosti na právne úkony v tom čase podľa § 103, 104 ods. 1 veta prvá a 107 ods. 1 O.s.p. zastavil.

41. Spornou v predmetnom konaní bola zásadná skutočnosť, či poručiiteľka ku dňu uzatvorenia Darovacej zmluvy zo dňa 6.8.2009 trpela závažnou duševnou poruchou a či bola schopná dostatočne rozpoznať obsah tohto právneho úkonu a posúdiť a chápať následky s nim spojené a z nich plynúce.

42. Vychádzajúc z citovaného ustanovenia § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, neplatným právnym úkonom je i taký právny úkon fyzickej osoby, ktorá koná v duševnej poruche, ktorá ju robí k tomuto právnemu úkonu neschopnou a to bez ohľadu na to, či došlo u tejto fyzickej osoby k súdnemu rozhodnutiu o pozbavení, resp. obmedzení spôsobilosti na právne úkony. Je postačujúce, aby v čase realizácie právneho úkonu bola fyzická osoba postihnutá duševnou poruchou, ktorá ju robí na tento úkon neschopnou. Pod duševnou poruchou podľa § 38 ods. 2 je treba rozumieť i prechodnú duševnú poruchu, vylučujúcu u osoby ktorá právny úkon uskutočnila možnosť posúdiť následky svojho konania (rozumová, rozpoznávacía, intelektuálna schopnosť), alebo svoje konanie ovládnuť (určovacia schopnosť). V prípade niektorých duševných porúch sa môžu vyskytovať i tak zvané svetlé okamžiky, svetlé medziobdobia (Lucidá intervalla), čo sú také okamžiky, ktorý osoba postihnutá duševnou poruchou má v určitej prechodnej dobe v plnej alebo čiastočnej miere obnovenú ako rozumovú schopnosť tak i rozlišovaciu schopnosť. Tieto svetlé okamžiky podľa okolností konkrétneho prípadu môžu zohrať svoju úlohu iba v tom prípade, kedy je síce osoba postihnutá duševnou poruchou, avšak nedošlo k jej pozbaveniu alebo obmedzeniu spôsobilosti k právnym úkonom súdnym rozhodnutím.

43. Po oboznámení sa s obsahom spisu Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 38Ps 6/2009, so znaleckými posudkami realizovanými Q.. V. K.Á., Q.. F. Z. a tiež Q.. P. Z., D.., tiež z výsluchu Q.. G. Š. a po oboznámení sa s listinnými dôkazmi, súd považuje v konaní za preukázané, že Z. O. v čase uzavretia Darovacej zmluvy zo dňa 6.8.2009 trpela závažnou duševnou poruchou, a to demenciou zmiešaného typu pri Alzheimerovej chorobe stredne ťažkého stupňa, pričom nebola schopná dostatočne rozpoznať obsah tohto právneho úkonu - predmetnej darovacej zmluvy a ani posúdiť a chápať následky s nim spojené.

Vychádzajúc z výsluchu ošetrujúcej lekárky Z. O., Q.. G. Š., ktorá bola jej ambulatnou psychologičkou, poručiiteľka od r. 2007 trpela demenciou Alzheimerovho typu, najskôr mierneho stupňa, čo bolo jej ošetrujúcou lekárkou diagnostikované dňa 3.12.2007, pred ktorou diagnózou bola p. O. diagnostikovaná demencia ľahkého stupňa najskôr v zmysle DAT, v porovnaní s vyšetrením v r. 2004 so známami progresie. Z výpovede Q.. G. Š. realizovanej v konaní Okresného súdu Bratislava III. sp.zn. 45C 172/2013 bolo preukázané, že stav u nebohej sa nezlepšoval, v r. 2008 poruchy pamäti napriek liečbe pretrvávali a dňa 19.5.2008 jej bola diagnostikovaná demencia stredne ťažkého stupňa. V priebehu r. 2007 a 2008 nastalo teda pomalé zhoršovanie jej psychického stavu.

Tiež Znalecký posudok č. XX/XXXX zo dňa 25.3.2010 vypracovaný Q.. V. K. ešte v čase života p. Z. O., zomretej dňa XX.X.XXXX potvrdil skutočnosť, že táto trpí duševnou poruchou v zmysle demencie Alzheimerovho typu stredne ťažkého stupňa, ktorá duševná porucha bola nemenná, trvalého charakteru s progredujúcou tendenciou. Podľa znalkyne demencia, ktorá sa prejavovala výraznou poruchou kognitívnych a nekognitívnych funkcií viedla k úbytku až plnej strate sebestačnosti, neschopnosti vykonávať dennú rutinu, pričom uvedené skutočnosti prakticky znemožňovali Z. O. samostatné fungovanie v rodine a spoločnosti. Táto trpela vážnou duševnou poruchou zo skupiny Atrofických demencií, v úrovni stredne ťažkého stupňa s progredujúcim priebehom.

V konaní prebiehajúcim na Okresnom súde Bratislava III. Q.. P. Z. D.., znalcom z odboru Zdravotníctva a farmácia, Odvetvie psychiatria / liečba alkoholizmu a toxikománie, gerotopsychiatria, ktorý znalkyňa vypracovala na základe podrobného preštudovania dostupnej zdravotnej dokumentácie p. Z. O. a Gerontopsychiatrického zhodnotenia zdravotného stavu nebohej v období podpísania predmetnej darovacej zmluvy t.j. ku dňu 6.8.2009. Podrobné závery sú popísané v bode 21 tohto rozsudku, kde okrem iného konštatuje, že v období podpísania predmetnej Darovacej zmluvy zo dňa 6.8.2009 sa už viacerí odborníci na základe ich vyšetrení zhodli na diagnóze demencie stredne ťažkého stupňa, pričom nebolo pochybností o tom, že psychické fungovanie posudzovanej Z. O. bolo chorobou významne zmenené. Výslovne v závere svojho znaleckého posudku konštatovala, že v dôsledku závažnej duševnej choroby a to Demencie zmiešaného typu pri Alzheimerovej chorobe stredne ťažkého stupňa

posudzovaná nebola schopná dostatočne rozpoznať obsah právneho úkonu k dňu 6.8.2009 a ani nebola schopná posúdiť a chápať následky z neho plynúce.

Takzvané svetlé okamžiky teda existenciu Lucidných intervalov z psychiatrického hľadiska vylúčil záver znaleckého posudku Q.. F. Z., v ktorom znalkyňa uviedla, že takzvané „Lucidné intervaly“, obdobia bez prítomnosti psychopatológie určujúcej konanie chorého sa nemôžu u chorých s demenciou vyskytnúť, a teda vzhľadom k svojmu zdravotnému stavu nebola p. Z. O. schopná zväžiť ani posúdiť zmysel a význam právneho úkonu - závetu spísaného dňa 21.4.2010 formou Notárskej zápisnice, ani následky s ním spojené pre seba ani jej blízke osoby.

44. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že nebohá Z. O. v čase uzavretia Darovacej zmluvy zo dňa 6.8.2009 bola postihnutá duševnou poruchou, ktorá duševná porucha ju na tento úkon robila neschopnou. Vzhľadom k uvedenej skutočnosti súd je toho názoru, že predmetná darovacia zmluva uzavretá medzi Z. O. ako darkyňou a H.. U. W., predmetom ktorej boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. W. I., zapísané na LV č. XXXX, a na LV č. XXXX, ktorej vklad bol povolený Správou Katastra K. Q. K. B. dňa 14.9.2009 pod č. B., pričom právne účinky vkladu nastali dňa 14.9.2009, je neplatná, a to absolútne.

45. Vzhľadom ku skutočnosti, že predmetná zmluva je absolútne neplatná žalovaná v 1/ rade sa tak nestala vlastníčkou predmetných nehnuteľností, a tieto ďalej nemohla previesť na žalovaného v 2/ rade. V Občianskom práve sa uplatňuje zásada, že nikto nemôže previesť viac práv ako sám má. Vychádzajúc z tejto zásady súd je toho názoru, že i Darovacia zmluva uzavretá dňa 11.10.2009, ktorú uzatvorila žalovaná v 1/ rade ako darca so žalovaným 2/ ako obdarovaným je absolútne neplatná. Žalovaný v 2/ rade nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, resp. podielom ktoré boli predmetom prevodu, keď žalovaná v 1/ rade ako bolo uvedené sa vlastníčkou predmetných nehnuteľností nestala. Pokiaľ ide o opakované rozsiahle námietky a písomné podania žalovanej, ktoré boli podávané v podaniach Okresného súdu Bratislava III. i v tomto konaní, vzhľadom k výsledkom vykonaného dokazovania, po oboznámení sa so Znaleckými posudkami vykonanými v konaní Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 38Ps 6/2009 znalkyňou Q.. V. K., v konaní Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 45C 172/2013 vypracovaným Q.. F. Z. a v konaní Okresného súdu Bratislava III. sp.zn. 14C 108/2009 vypracovaným Q.. P. Z., D., po oboznámení sa s výpoveďami svedkov v tomto konaní, najmä výpoveďou realizovanou ošetrojúcou lekárkou nebohej Q.. K., ktorá kompletne popísala celý priebeh liečenia nebohej Z. O., ktorý realizovala v jej psychiatrickej ambulancii, podložiť závery, čo ju viedlo k diagnostike, vyjadrením znalkyne Q.. F. Z., ktorá bola vypočutá na pojednávaní konanom dňa 12.11.2015 v konaní Okresného súdu Bratislava III. sp.zn. 45C 1/2013, ktorej výpoveď je obsahom tohto rozsudku a ktorá tiež uviedla, že námietky žalovanej v 1/ rade sú laicky nesprávne a niekedy až účelovo hodnotené a interpretované, súd nepovažuje za relevantné pre rozhodnutie predmetné veci. Pokiaľ ide o ňou predložený dôkaz, a to Odborné vyjadrenie č. XX/XXXX, ktorý bol vypracovaný Y.. P. S., súd je toho názoru, že vzhľadom ku všetkým vykonaným dôkazom, podaným znaleckým posudkom, tento nie je spôsobilý vyvrátiť zistený skutkový stav, na ktorý súd poukazuje. Súd poukazuje na tú skutočnosť, že sám tento znalec konštatoval ako už uvádza v odôvodnení svojho posudku, čo súd považuje za dôležité, „keďže ďalšie informácie nemáme k dispozícii a asi mať ani nebudeme. Ostáva na rozhodnutí súdu, akým spôsobom zohľadní tento rozpor.“ Sám znalec teda ponecháva s poukazom na skutočnosť, že nemá ďalšie informácie, rozhodnutie na posúdení súdu. Pokiaľ ide o tvrdenia žalovaného 2/, že záhrada a záhradná chatka boli postavené za peniaze, ktoré boli spoločné, žalovanej 1/ a jeho, je pravdou, že žalobca potvrdil, že jeho sestra financovala záhradnú chatku. Žalovaný 2/ však nepredložil žiadny dôkaz preukazujúci skutočnosť, kedy bola chatka financovaná, presne z akých finančných prostriedkov, aký bol v tom čase stav skutkový a právny, nenavrhol vykonať žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a ani riadne nezodôvodnil skutkovo, aký vplyv by mali mať jeho tvrdenia na rozhodnutie vo veci, a to napriek tomu, že mu bol daný priestor na to, ak by sa chcel vyjadriť k určitým skutočnostiam, aby tak urobil do 15 dní, čo bolo na pojednávaní dňa 13.5.2018. Ním tvrdená skutočnosť zostala nepreukázaná.

46. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania súd v plnom rozsahu vyhovel žalobe žalobcu a určil že poručiťka Z. O., Y.. Q.S., K.. X.X.XXXX, K. O. Y. X, O., G. XX.X.XXXX, bola ku dňu smrti podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísaných na LV č. XXXX, ako parc. č. XXXX/XX - záhrady, o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX - záhrady, o výmere XX m², záhradnej chatky súpisné č. XXXX, postavenej na parc. č. XXXX/XX, a to v podiele X/X, nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. W. I., obec W. I., okres K. Q. K. B., zapísanej na LV č. XXXX, ako parc. č. XXXX/XX - záhrady, o výmere XXXX m², v podiele X/XXX.

47. Podľa § 251 C.s.p. trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

48. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

50. Podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. vzhľadom ku skutočnosti, že žalobca bol úspešný v plnom rozsahu súd mu priznal náhradu trov konania vo výške 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.